
Obsah

Seznam definic	9
Seznam explorativních bloků	11
Předmluva	13
Předmluva k 4. vydání	17

KAPITOLA 1

Co je pedagogika	19
1.1 Vymezení výrazu „pedagogika“	20
1.2 Pedagogika jako věda o edukaci	32
1.3 Terminologie pedagogiky	54

KAPITOLA 2

Edukační realita: základní pojmy a vztahy	61
2.1 Problém „pedagogická praxe“	62
2.2 Edukační realita	63
2.3 Edukační procesy	65
2.4 Edukace	66
2.5 Edukační konstrukty	67
2.6 Edukační prostředí	68

KAPITOLA 3

Edukační procesy v kontextu společnosti	73
3.1 Podstata edukačních procesů	75
3.2 Struktura a kontext edukačních procesů	81

3.3 Obecný model edukačního procesu	84
3.3.1 Geografické a demografické prostředí	85
3.3.2 Sociální prostředí	87
3.3.3 Politické prostředí	92
3.3.4 Ekonomické prostředí	98
3.4 Vstupní determinanty edukačních procesů	102

KAPITOLA 4

Žák: subjekt edukace	107
4.1 Rozdílnost v inteligenci a nerovnost ve vzdělávání	108
4.2 Sociální a jazyková determinovanost vzdělávání	123
4.3 Kognitivní determinanty (Bloomova teorie)	136
4.4 Sexové rozdíly jako edukační determinanta	146
4.5 Některé současné trendy	164

KAPITOLA 5

Učitel: charakteristiky profese edukátora	171
5.1 Vymezení profese učitele	174
5.2 Socioprofesionální struktura učitelů	177
5.2.1 Feminizace učitelství	180
5.2.2 Prestiž učitelství	185
5.3 Osobnostní charakteristiky učitelů	188
5.3.1 Učitelovo pedagogické myšlení	194
5.4 Vývoj profesní dráhy učitelů	201
5.4.1 Volba učitelství	202
5.4.2 Profesní start: začínající učitel	207
5.4.3 Zkušený učitel (expert)	216
5.4.4 Konzervativní („vyhasínající“) učitel?	225

KAPITOLA 6

Kurikulum: obsah školní edukace	235
6.1 Teorie kurikula	236
6.2 Formy existence kurikula	244
6.3 Kurikulum projektované ve vzdělávacích programech	249
6.3.1 Národní kurikulum a vzdělávací standardy	251
6.4 Jak kurikula regulují školní edukaci	257

KAPITOLA 7

Učebnice: edukace zprostředkovaná médiem	269
7.1 Struktura a funkce učebnic	272
7.1.1 Učebnice jako kurikulární projekt	272
7.1.2 Učebnice jako didaktický prostředek	276
7.2 Učení z textu a vlastnosti učebnic	280
7.2.1 Obtížnost textu učebnic	283
7.3 Jak využívají učebnice učitelé	293
7.4 Učebnice, stát a tržní ekonomika	299

KAPITOLA 8

Profil edukace ve školní třídě	307
8.1 Jak se zkoumá vyučování	309
8.2 Komunikace ve vyučování	314
8.3 Činnosti ve vyučování	321
8.4 Klima ve vyučování	333
8.4.1 Psychosociální klima ve třídě	333
8.4.2 Zdroje a důsledky klimatu ve třídě	343

KAPITOLA 9

Výsledky a efekty školní edukace	355
9.1 Produkty školní edukace	357
9.2 Vzdělávací výsledky	363
9.2.1 Realizované evaluace vzdělávacích výsledků českých škol	366
9.2.2 Úroveň vzdělávacích výsledků českých škol	373
9.3 Efekty školní edukace	376
9.3.1 Empirické nálezy o efektech edukace	379

KAPITOLA 10

Škola: instituce pro řízenou edukaci	387
10.1 Škola jako součást společnosti	388
10.2 Jak moderní pedagogika zkoumá fenomén „škola“	391
10.3 Školy české a školy zahraniční	397
10.3.1 Struktura českého školství ve srovnání se zahraničím	397
10.4 Jak školy fungují (měření efektivity škol)	403

10.5 Škola a prostředí: vztahy s rodiči a s veřejností	410
10.6 Jsou školy konzervativní instituce?	417

KAPITOLA 11

Pedagogický výzkum: stav, struktura, fungování	423
11.1 K čemu slouží pedagogický výzkum	426
11.2 Profil pedagogického výzkumu na Západě	431
11.2.1 Infrastruktura pedagogického výzkumu	436
11.3 Stav pedagogického výzkumu v České republice	442
Literatura	455
Rejstřík věcný a jmenný	475